

Voka – Kamer van Koophandel Limburg vzw
'Huis van de Limburgse Ondernemer',
Gouverneur Roppesingel 51, 3500 Hasselt, BE
tel. +32 11 56 02 00, fax +32 11 56 02 09
info.kvklimburg@voka.be, www.voka.be

**Kamer van
Koophandel**
Limburg

Persbericht

aan
Media

datum
27 maart 2019

aantal pagina's
8

meer informatie bij
Jeroen Verbeeck

tel. direct
+32 11 56 02 90
+32 474 33 37 38

e-mailadres
jeroen.verbeeck@voka.be

Ondanks sterke export, toerisme en starters

Nog geen licht aan het einde van de krimpende economie

Al verschillende maanden op rij bevestigen we een terugval van de Limburgse economie. Ook de cijfers van februari bevestigen dat een ommekeer nog niet in zicht is. Dankzij de verre export blijft de schade voorlopig nog steeds beperkt. Ook de toeristische sector is deze maand één van de sterkhouders. Vooral de bouwsector krijgt het harder te verduren.

Neerwaartse spiraal

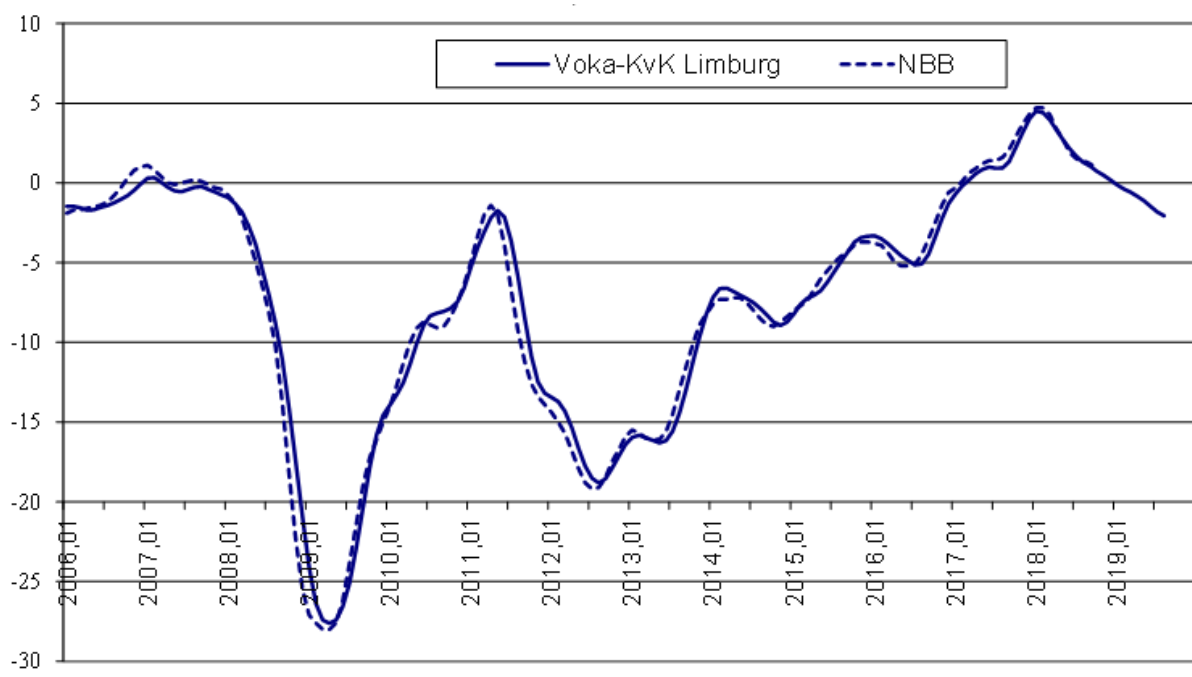
In december 2018 eindigde de conjunctuurbarometer op 99.53 indicatorpunten. We verwachten tegen augustus 2019 een terugval tot 91.47 indicatorpunten, een vergelijkbaar activiteitsniveau met november 2016. In vergelijking met vorige maand is de terugval wel minder steil dan aanvankelijk verwacht. Vorige maand verwachtten we nog een terugval tot 83.65 indicatorpunten.

Export en toerisme beperken terugval

Het conjunctuurverloop is nog steeds sterk beïnvloed door de ontwikkeling in de export. De evolutie van de buitenlandse vraag moet nog steeds niets aan intensiteit inboeten. Ook de toeristische sector scoort opvallend beter dan dezelfde periode een jaar geleden, al lijkt zich op middellange termijn wel een krimptendens aan te kondigen. Ook de werkloosheid blijft nog steeds onder het niveau van vorig jaar. De starters blijven pieken en blijven records verbreken.

De bouwsector presteert minder goed in vergelijking met dezelfde periode een jaar geleden en is daarmee de voornaamste rem op het verloop in onze conjunctuurbarometer. Het aantal inschrijvingen van bedrijfsvoertuigen ligt hoger dan dezelfde periode een jaar geleden, maar kan daarmee de terugval in de personenwagens niet goedmaken.

Conjunctuurbarometer Voka – KvK Limburg en NBB (maart 2019 – augustus 2019)

2/8

Bron: Voka – KvK Limburg & NBB

In samenwerking met Prof. dr. Guido Van Rompuy, hoogleraar economie en econometrie, wordt elke maand een prognose gemaakt van de Limburgse conjunctuur op basis van effectieve realisaties betreffende de bouwvergunningen, inschrijvingen van nieuwe voertuigen, arbeidsmarkt, toerisme en internationale handel. Hiermee is de Voka-KvK Limburg – indicator een goede aanvulling op de conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België, welke peilt naar de verwachtingen van de bedrijfsleiders omtrent het conjunctuurverloop. Met andere woorden, de Voka-KvK Limburg – indicator voorspelt op basis van de economische activiteit de verwachtingen van de NBB tot zes maanden vooruit.

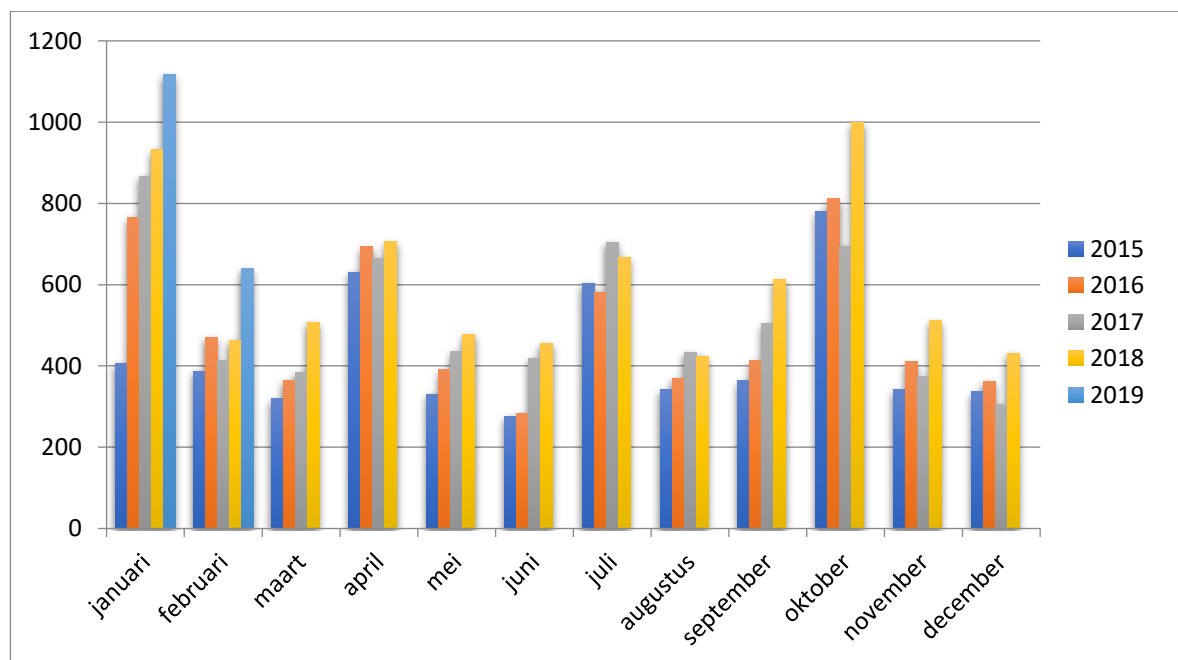
Starters starten sterk in 2019

Net zoals de voorbije maanden stellen we vast dat het aantal starters weer sterk gestegen is in vergelijking met dezelfde periode een jaar geleden. Met 639 starters in februari 2019 en meer dan 1.000 starters in januari ligt het aantal starters de eerste twee maanden van 2019 al een vierde hoger dan de eerste twee maanden van 2018.

Tabel: aantal starters in Limburg

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	YtY
januari	457	527	407	765	866	932	1117	19,85%
februari	267	291	387	470	413	463	639	38,01%
maart	273	282	319	365	384	507		
april	461	506	631	694	664	706		
mei	323	284	331	391	436	478		
juni	230	221	276	283	419	456		
juli	436	473	604	580	705	667		
augustus	200	252	341	369	434	424		
september	211	211	364	413	504	613		
oktober	506	573	781	811	693	999		
november	275	284	341	411	374	512		
december	231	261	336	363	304	431		
Tussentijds totaal	724	818	794	1235	1279	1395	1756	25,88%
Jaartotaal	3870	4165	5118	5915	6196	7188		

3/8

Bron: Voka – KvK Limburg

Export blijft bevestigen

Zowel de exportwaarden als de -attesten behouden een significant opwaartse trend. Voor de attesten is deze trend qua intensiteit identiek aan het patroon dat twaalf maanden geleden werd vastgesteld. Voor de exportwaarden is de huidige trend beduidend vlakker dan vorig jaar.

De marge voor de exportwaarde (28.13%) verliest wel wat terrein in vergelijking met vorige maand (37.18%) maar blijft niettemin overtuigend positief. De differential voor de attesten groeit verder aan van 7.25% vorige maand tot 8.86% nu.

De regionale conjunctuurontwikkeling is in hoge mate schatplichtig aan de ontwikkeling van de export. De evolutie van de buitenlandse vraag moet nog steeds niets aan intensiteit inboeten. Dit scenario heeft alles in zich om zowel op korte als op middellange termijn overeind te blijven.

4/8

Bouw nog steeds op de rem

Binnen de bouwsector vertonen nog slechts twee van de vijf indicatieve segmenten een mathematisch positieve trend. Deze trendpatronen wijzen de facto op een perfecte stagnatie. Een uitgesproken stagnatietendens tekent zich ook af bij het verloop van het aantal vergunningen niet residentiële nieuwbouw. Voor het aantal vergunningen residentiële nieuwbouw en de te realiseren volumes niet residentiële nieuwbouw zijn de trendpatronen duidelijk neerwaarts gericht. Twaalf maanden geleden waren de trendpatronen voor vier van de vijf indicatieve segmenten nog significant negatief en qua intensiteit is de daling opvallend steiler dan nu. Alleen m.b.t. het aantal vergunningen residentiële renovatiebouw was het trendprofiel destijds duidelijk positief.

Alle marges evolueren in de goede richting. Vorige maand zaten ze nog allemaal in de rode zone. Twee van de drie differentials worden opnieuw positief (te realiseren oppervlakte residentiële nieuwbouw en te realiseren niet residentiële volume). De marge voor het aantal vergunningen residentiële nieuwbouw blijft negatief (-8.33%) maar strandt gevoelig dicht bij het nulpunt dan vorige maand (-30.2%). Het is nog niet duidelijk of het hier om een definitieve opwaartse omslag gaat dan wel om een tijdelijk fenomeen. De marge voor de te realiseren oppervlakte residentiële nieuwbouw klimt uit de rode zone en eindigt op een licht positieve 1.39%. Het aantal vergunningen residentiële renovatiebouw blijft -13.55% onder het niveau van een jaar geleden. Dit impliceert een quasi stagnatie van de marge op het niveau dat vorige maand gerapporteerd werd (-13.65%). Na een omvangrijke terugval vorige maand (van 54.75% tot -5.51%) veren de te realiseren volumes niet-residentiële nieuwbouw opnieuw op tot een ruim positieve 23.73%. Noteer dat de marge hiermee nog steeds sterk onder de 54.75% van twee maanden geleden blijft. De differential voor de niet residentiële nieuwbouwvergunningen blijft negatief (-12.71%) maar evolueert toch heel sterk richting nulpunt. Vorige maand en twee maanden geleden werden nog marges van gemiddeld -35% vastgesteld.

De bouwactiviteit blijft per saldo op een lager niveau presteren dan in de vergelijkbare periode van vorig jaar. De rem op het regionale conjunctuurverloop die hiermee samenhangt blijft nog steeds actief.

Automobiel ziet vooral personenwagens krimpen

In de automobielsector blijven de trends significant dalend. Met betrekking tot de bedrijfsvoertuigen is de huidige trend een perfecte doorslag van het patroon dat in de vergelijkbare periode van vorig jaar waargenomen werd. Voor de personenwagens is de huidige trend echter opvallend steiler neerwaarts gericht dan vorig jaar.

De krimp tendens die vorige maand reeds gesuggereerd werd i.v.m. de evolutie van de marge voor de bedrijfsvoertuigen zet zich verder door. Vorige maand werd een halvering van de marge van 12.3% tot 5.83% gerapporteerd. Deze maand is een verdere terugval tot 2.64% aan de orde. De differential voor de personenwagens zat de laatste maanden reeds systematisch in de rode cijfers (-2.99% resp. 3.59% vorige maand en twee maanden geleden). Deze maand zakt de differential nog verder weg in de rode zone en strandt op -5.33%.

Het aantal inschrijvingen van bedrijfsvoertuigen blijft hoger dan in de zelfde periode van vorig jaar, maar het batige verschil krimpt overduidelijk. Dit volstaat echter niet om de verdere terugval van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens te compenseren. Het totaal aantal inschrijvingen valt in de loop van de periode maart – augustus terug tot -4.73% onder het niveau van twaalf maanden geleden.

5/8

Toerisme terug op de rails

Alle trends blijven significant positief. Elk van hen vertoont quasi identiek dezelfde intensiteit als twaalf maanden geleden.

De evolutie van de marges voor aankomsten en overnachtingen begint een stevig jojo-effect te vertonen. De marge voor de aankomsten nam vorige maand toe tot 4.47%. Twee en drie maanden geleden werden waarden van 2.6% resp. 4.15% genoteerd. Nu manifesteert zich een terugval tot 1.1%. De differential voor de overnachtingen valt terug van 4.57 % vorige maand tot 1.38% nu. De huidige 1.38% blijft echter nog wel licht hoger dan de 0.67% van twee maanden geleden. De marge voor de bezettingsgraad van de hotels blijft met 7.62% quasi stabiel op het niveau van vorige maand (7.82%). De differential voor de bezettingsgraad alle logies verliest verder terrein en landt nu op 1.8 procentpunten. Vorige maand en twee maanden geleden werden nog waarden van respectievelijk 3.05 en 4.07 procentpunten gerapporteerd.

De toeristische sector presteert opvallend beter dan in de vergelijkbare periode van vorig jaar.

Arbeidsmarkt kreunt onder krapte

Vorige maand vertoonde het verwachte verloop van het aantal mannelijke werklozen nog een significant neerwaartse trend. De huidige trend blijft weliswaar mathematisch licht negatief maar verliest elke zweem van significantie. Met betrekking tot het aantal werkloze vrouwen wordt de trend significant opwaarts gericht. Twaalf maanden geleden was het trendpatroon eveneens opwaarts gericht maar wel beduidend vlakker dan nu. Als gevolg van deze wijziging valt nu ook de trend in het verloop van de totale werkloosheid positief uit.

De marge voor het aantal mannelijke werklozen (-4.98%) groeit licht aan ten opzichte van vorige maand (-4.49%) maar bereikt nog niet het niveau van twee maanden geleden (-5.32%). Voor de vrouwen wordt de negatieve marge opnieuw nauwer (-6.26%). Vorige maand en twee maanden geleden werden nog waarden van -7.13% resp. 7.6% genoteerd. De totale werkloosheid blijft echter nog steeds -5.6% onder het niveau van de vergelijkbare periode van vorig jaar.

Johann Leten besluit: "We bevestigen al verschillende maanden op rij de knik in onze conjunctuurbarometer. We staan vandaag op minder dan twee maanden voor de verkiezingen. Onze tien topprioriteiten voor Limburg zijn één voor één hefbomen die onze conjunctuur uit het slop kunnen halen. Hier niet op inzetten zou nefast zijn voor onze ondernemers die dag in dag uit bezig zijn met meerwaarde creëren. Wij vragen slechts tien punten waar de nieuwe regering moet op inzetten. Tien punten die cruciaal zijn voor de ontwikkeling van onze provincie."

Terhills legt goede cijfers voor

De toeristische sector is een sterkhouder en het Terhills-gebied is in dat kader een belangrijk Limburgs (toekomst)project.

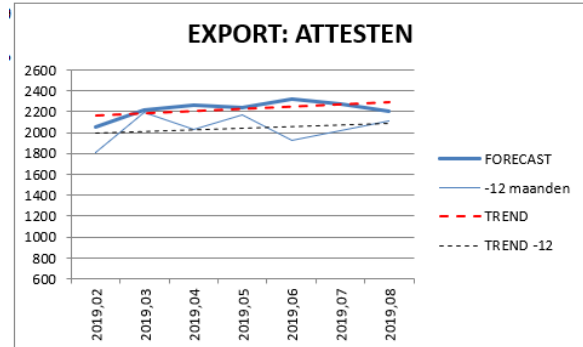
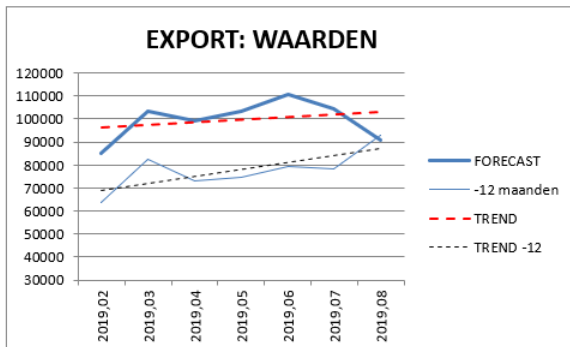
'We zijn volop bezig met de transformatie van Terhills: we groeien van een voormalige mijnsite naar een échte bovenregionale belevingssite", zegt Rudy Hulsman, algemeen directeur Terhills. Afgelopen jaar hebben we bij het Terhills Cablepark tijdens de zomermaanden reeds meer dan 40 000 bezoekers mogen verwelkomen. Meer dan 10 000 mensen maakten gebruik van het opblaasbare aquapark, nog eens 7000 bezoekers leerden waterskiën en wakeboarden aan de kabel in het Cablepark. En dan heb ik de vele wandelaars die via Terhills het Nationaal Park Hoge Kempen bezoeken nog niet meegeteld. Maasmechelen Village was dan weer goed voor 2,5 miljoen bezoekers.'

6/8

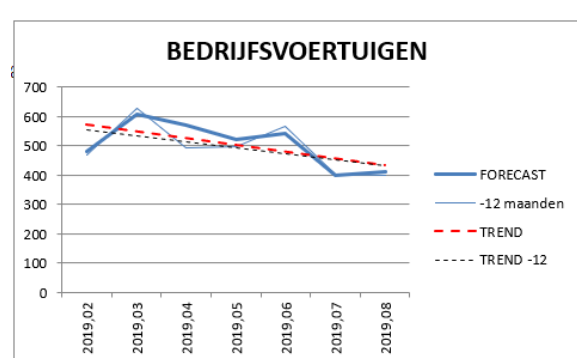
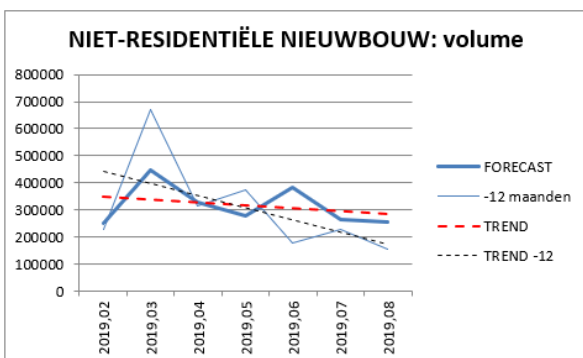
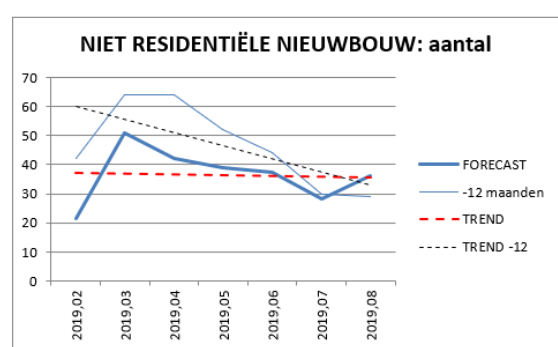
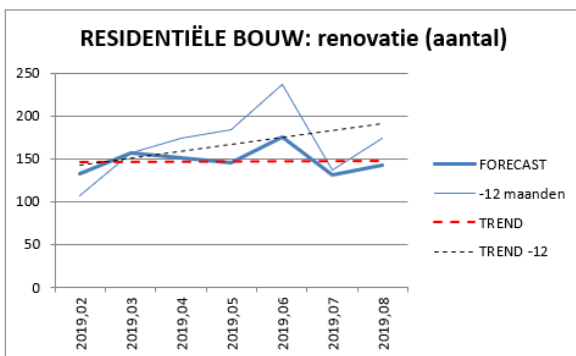
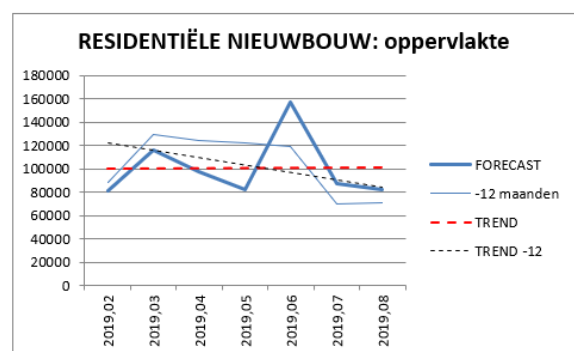
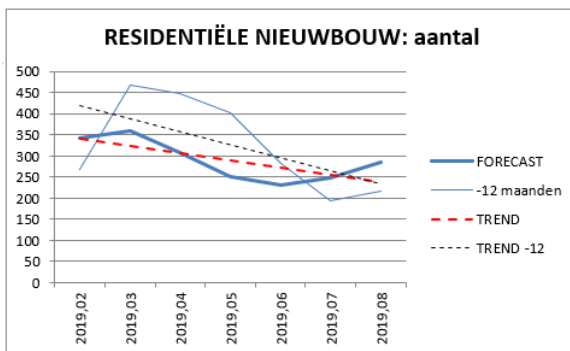
'En we verwachten deze zomer nog meer bezoekers. Zo heeft het unieke concept 'Dinner on the Lake', een gastronomische reis op het water, een vliegende start genomen. Er werden in de eerste 24 uur na de lancering reeds 150 tickets verkocht zonder voorafgaande marketingcampagne. We willen Terhills nog meer als trekpleister op de kaart zetten, zowel voor toeristen als voor zakelijke bezoekers. Het Terhills hotel biedt dankzij de nieuwe vergaderfaciliteiten heel wat mogelijkheden om te vergaderen, lekker te eten of een toffe teambuilding te organiseren. Zo kunnen groepen vlakbij het hotel bij de belevingsbakkerij 'The Bakery' by Panerex brood of Limburgse vlaai leren bakken. Het Cablepark opent begin april terug haar deuren en ook het aquapark is vanaf mei terug beschikbaar. Deze zomer opent ook Elaisa Wellness haar deuren op Terhills, een bijzondere rustplek van wereldniveau. Met al deze topattracties, is er voor iedereen wel een leuke activiteit terug te vinden op Terhills', zegt Rudy Hulsman.

Overzicht deelindicatoren

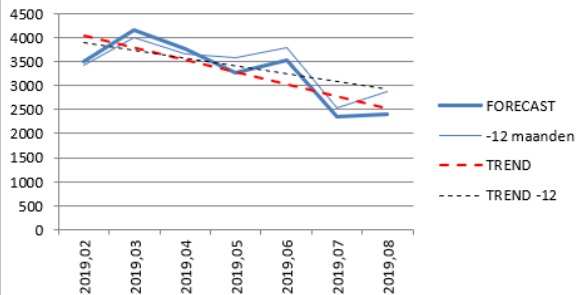
SECTOREN	TREND	YEAR-TO-YEAR DIFF.
1. Export		
Exportwaarden	↑	28,19%
Exportattesten	↑	8,86%
2. Bouwsector		
Residentiële nieuwbouw: aantal	↓	-8,33%
Residentiële nieuwbouw: oppervlakte	↑	1,39%
Residentiële renovatie: aantal	↑	-13,65%
Niet-residentiële nieuwbouw: aantal	↓	-12,71%
Niet-residentieel: volume	↓	23,73%
3. Automobielsector		
Bedrijfsvoertuigen	↓	2,64%
Personenwagens + dubbel gebruik	↓	-5,33%
4. Toerisme		
Aankomsten	↑	1,10%
Overnachtingen	↑	1,38%
Bezettingsgraad hotels (excl 4 sterren)	↑	7,62%
Bezettingsgraad alle logies (excl 4 sterren)	↑	1,80%
5. Arbeidsmarkt		
Werkloosheid mannen	↓	-4,98%
Werkloosheid vrouwen	↑	-6,26%
Totaal	↑	-5,60%

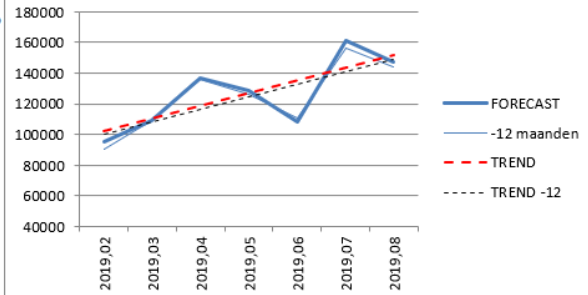
7/8

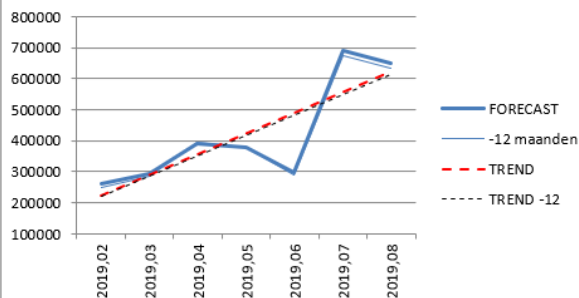
PERSONENWAGENS

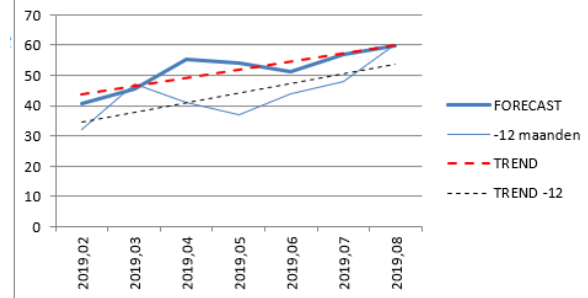
TOERISME: AANKOMSTEN

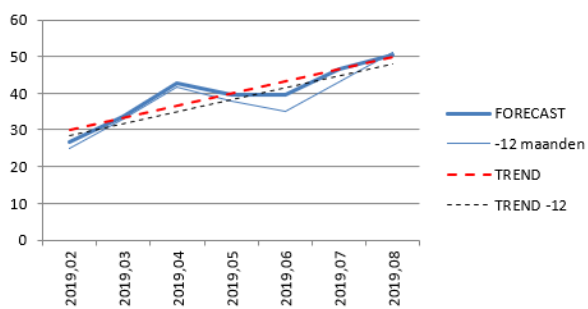
TOERISME: OVERNACHTINGEN

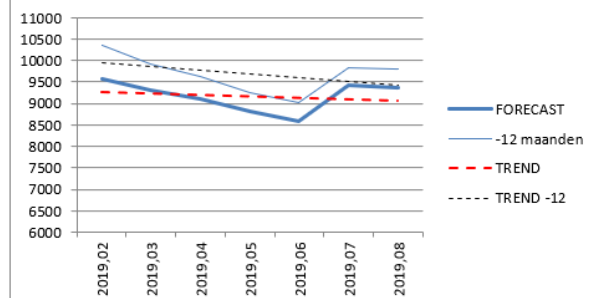
TOERISME: BEZETTINGSGRAAD HOTELS

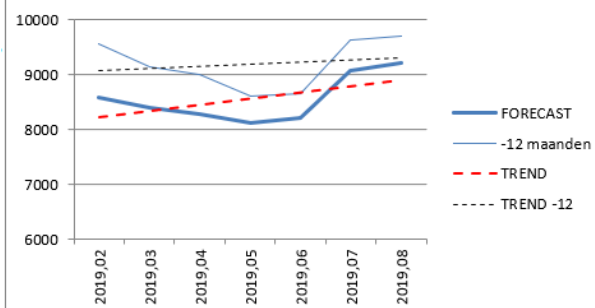
TOERISME: BEZETTINGSGRAAD ALLE LOGIES

WERKLOOSHEID: MANNEN

WERKLOOSHEID: VROUWEN

WERKLOOSHEID: TOTAAL

